

در جوانی پاک‌بودن فضیلت است

فصل دوم: حجت الاسلام والمسلمین حسین ابراهیمی

نکته‌ای درس‌آموز از زندگی اهل‌بیت^(ع) وجود دارد که به درد امروز جامعه ما و منذ کرشدن به بعضی مسئولان می‌خورد؛ اینکه وقتی قصد تقسیم‌غنایم و بیت‌المال است، امیرالمؤمنین^(ع) به‌فرزندانشان می‌فرماید: شما باید آخرین نفراتی باشید که می‌گیرید، اما زمانی که سخن از سختی کشیدن و فداشدن است، حضرت درباره فرزند خود بی‌درنگ اذن میدان می‌دهند و پیشاپیش خانواده رسول خدا^(ص) او را فدا می‌کنند. این درس بزرگی می‌تواند برای امروز ما باشد که سعی کنیم تا جایی که می‌شود سختی‌ها و دشواری‌ها را به جان بخیریم و به دیگران تحمیل نکنیم؛ اما زمانی که شیرینی، غنیمت و لطفی پیش می‌آید، دیگران را بر خودمان مقدم کنیم، نه آنکه خدای‌نکرده کارمان برعکس باشد. ازآنجایی که تولد حضرت علی اکبر^(ع) در روزهای آتی روز جوان نام‌گذاری شده است، باید به‌دنبال این باشیم که درس‌های زندگی این بزرگوار را برای جوانان عزیز بیان کنیم. درسی که می‌تواند از رابطه زیبای با پدر و اطاعت از شش حرف او و احترامی که لازمه این رابطه مؤمنانه است آغاز شود

و تا معروف‌بودن به خوش خلقی، خوش‌رویی، محبت به خانواده و در آخر اهل عبادت‌بودن که سرآمد همه این صفات نیک است، ادامه یابد. پیامبر اکرم^(ص) همواره بر ارزش و عبادت جوانان تأکید می‌کردند و در حدیثی ایشان می‌فرمایند: فضل الشاب العابد الذی تعبَّد فی صباة علی الشیخ الذی تعبَّد بعد ما کبرت سیئُهُ کفضل المرسلین علی سائر الناس. (کنز العمال؛ ج: ۱۵، ص: ۷۷۶)

برتری جوان عابدی که در جوانی خودره‌بندگی پیش گرفته، برپیری که در بزرگ‌سالی به عبادت روی آورده است؛ همچون برتری فرستادگان الهی بر دیگر مردمان است. و در روایت زیبایی حضرت امیرالمؤمنین^(ع) می‌فرمایند: شش چیز نیکوست، ولی از شش فرد نیکوتر است:

- ۱- عدل و داد نیکوست، ولی از زمامداران و امیران نیکوتر است.
- ۲- صبر و بردباری نیکوست، اما از فقرا نیکوتر است.
- ۳- پارسایی و تقوا نیکوست، اما از علما و دانشمندان نیکوتر است.
- ۴- سخاوت و بخشش نیکوست، ولی از ثروتمندان نیکوتر است.
- ۵- توبه و به‌سوی خدا برگشتن نیکو و زیباست، اما از جوانان زیباتر است.
- ۶- حیا و عفت، نیکوست، ولی از زنان نیکوتر است.

خداوند بزرگ به جوانان ما توفیق پیروی از علی اکبر امام حسین^(ع) در اخلاق نیکو و حسن معاشرت و عبادت بدهد. ان‌شاءا...

داستان

سر آخرین کوچه

مامان وقتی از قدیم‌ها صحبت می‌کند، همیشه حرف‌هایش رنگ و بوی جنگ و دوران جنگ را دارد. حال‌وهوای روزهای جنگ در خاطرش به‌خوبی مانده‌است. وقتی از او می‌خواهیم که از شادی‌های آن دوران بگوید، بدون استثنا از جشن‌های صاحب‌الزمان^(عج) تعریف می‌کند و می‌گوید: همه‌جا بوی جنگ می‌آمد. هر روز ترس و دلهره، بمباران و تشییع شهیدا. تنها سالی چند بار غم و غصه‌ها کنار می‌رفتند. دلمان خوش بود به تولد آقا. نیمه‌شعبان که می‌آمد، چند روز مراسم جشن و چراغانی بود. نزدیک روزهای نیمه‌شعبان هستیم، مادرم هنوز هم به‌دنبال شادی هر ساله‌اش کاروبار برای خودش درست کرده است و با خانم‌های هم‌مسجدی‌اش دنبال برنامه‌ریزی و تدارکات جشن هستند. بالاخره شب موعود رسید و همه کارها انجام شده بود. آن شب من و مادرم و همسایه‌ها قرار بود برویم جشن. پذیرایی و تدارکات جشن که تمام شد، مادر گفت برای خانم‌میان‌سالی که امسال نمی‌تواند به جشن بیاید، می‌خواهد آجیل، شربت و شیرینی ببرد. دیروقت بود و پیاده‌راه افتادیم با چندتنی از خانم‌های هم‌محله‌ای. خانه ما جای پرت شهر بود. دلمان لک‌زده بود برای یک لیوان شربت آقا از دست یکی دیگر. مسافتی طولانی راهپیمایی کردیم، اما خبری از شادی و مداحی نبود. عجیب بود چون هرسال لااقل دوسه تا مراسم می‌دیدیم، اما حالا بیشتر کوچه‌ها خلوت و تاریک بودند. دیروقت شده بود. به خانه خانم‌میان‌سال رسیدیم و بسته جشن را تحویل دادیم. در راه برگشت از این همه سوت‌وکوری کوچه‌ها دلمان گرفته بود و باید برمی‌گشتیم. برگشتیم اما گلویمان را بغض گرفته بود و پاهایمان جلونمی‌رفتند. انگار سربالایی سختی پیش‌رویمان بود. به چهره‌های دماغ نگاه کردم. دلم گرفت و با خود گفتم: یعنی به غیر از مسجد خودمان، هیچ فرد دیگری جشن نگرفته این اطراف؟ یا آقا ما را قابل ندانسته؟

توی فکر بودم و پیشتاز همه، جوان بودم و این کار عادم بود. سر آخرین کوچه خشکم زد. چشمانم از برق چراغ‌های درخشان ته کوچه روشن شد. فریاد زدم: آی جشن. چند نفر از داخل مراسم برگشتند روبه من و خنده‌شان گرفت. روی صندلی‌های مراسم نشستیم و حسایی پذیرایی شدیم. حالا راضی بودیم. آقا دلمان را شاد کرد.

پیرس و بدان

حکم دست و کف‌زدن در مسجد

در این ستون به پرسش‌های شما درباره حکم مسائل مختلف از نظر شرعی پاسخ خواهیم داد. شما مخاطبان گرمی می‌توانید با ارسال پیامک پرسش‌های خود را به‌شماره ۰۲۷۸۸۰۰۳۰۰ ما در میان بگذارید.

● سلام. حکم و نظرمراجع درباره دست‌زدن در روزهای عید یا شادی اهل‌بیت^(ع) به مناسبت ولادت معصومین^(ع) که در هیئت و حسینیه‌ها برگزار می‌شود، چیست؟ حکم دست‌زدن در مسجد و حسینیه چیست؟

● حضرت آیت‌ا... العظمی خامنه‌ای:

به‌طور کلی کف‌زدن فی نفسه به نحو متعارف در جشن‌های اعیاد یا برای تشویق و تأیید و مانند آن اشکال ندارد، ولی بهتر است فضای مجالس دینی به‌ویژه مراسمی که در مساجد و حسینیه‌ها و نمازخانه‌ها برگزار می‌شود، به ذکر صلوات و تکبیر معطر شود تا انسان به ثواب آن‌ها برسد.

● حضرت آیت‌ا... العظمی سیستانی:

فی نفسه مانعی ندارد و مناسب این است که جایگزین صلوات و ذکر نشود.

● حضرت آیت‌ا... العظمی مکارم شیرازی:

دست‌زدن اگر با امور حرام دیگری مقرون نباشد، حرام نیست، ولی در مساجد و حسینیه‌ها از آن پرهیز کنید.

● حضرت آیت‌ا... العظمی صافی گلپایگانی:

لهو است و اشکال دارد.

● حضرت آیت‌ا... العظمی بهجت:

اگر مناسبت‌نداشتن آن با مقام (و شأن) اهل‌بیت^(ع) انتزاع (استفاده) نشود و به‌حد لهو هم نرسد، مانعی ندارد.

● حضرت آیت‌ا... العظمی فاضل لنکرانی:

به‌طور کلی کف‌زدن در مساجد و حسینیه‌ها و اماکن مقدس به هر عنوان که باشد، جایز نیست و در غیر آن‌ها هم با توجه به اینکه در طول تاریخ اسلام و تشیع، شعار مسلمانان ذکر صلوات بوده است، به‌ویژه در مجالسی که به نام و یاد ائمه^(ع) تشکیل می‌شود، مناسب است مسلمانان احساسات و علایق مذهبی خویش را با فرستادن صلوات ابراز دارند.

پژوهشگر و مؤلف سیره اهل‌بیت^(ع) در گفت وگو با شهرآرا؛

ارتباط با خدا، سرمایه جوانان است

آئمه‌مستقیمی جوانی از بهترین فصول عمر آدمی است که سرمایه‌گذاری صحیح در آن، باقی عمر را تضمین می‌کند؛ البته این سرمایه‌گذاری سودآور به زمینه‌هایی نیاز دارد تا خروجی‌ای همچون حضرت علی اکبر^(ع) که سالروز ولادتشان در روزهای آتی که روز جوان نام گرفته، تربیت و تاریخ‌ساز شود؛ در بررسی این زمینه‌ها و جایگاه جوان در آموزه‌های دینی با حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالکریم پاک‌نیا، پژوهشگر و مؤلف سیره اهل‌بیت^(ع) و صاحب آثاری همچون «ویژگی‌های امام رضا^(ع)»، «منتشور نسل جوان در سیره امام صادق^(ع)»، و «امام جواد^(ع) الگوی دانشمندان جوان، گفت‌وگو کرده‌ایم که در ادامه می‌آید.

برخورد با جوان در سیره اولیا

آموزه‌های روایی ما مجموعه‌ای غنی از نوع برخورد و رویارویی با جوانان و به کارگیری آن‌ها در امور را شامل می‌شود، چنان که امام صادق^(ع) بر سرعت پذیرش سنجایی اخلاقی در جوان اشاره کرده و فرمودند: بر تو باد تربیت جوانان که خوبی‌ها را زودتر می‌پذیرند و از میان چهارهزار شاگردی که امام باقر^(ع) تربیت کرده‌اند ممتازتر ینشان هشام‌بن خکیم است؛ وقتی فقط جوانی هفده‌ساله بود و هنوز محاسن درنیآورده بود، حضرت^(ع) او را در ایام حج و در اجتماع عظیم مسلمانان معرفی کرده و می‌فرمایند: این جوان با دل و زبان و با همه وجود یاور ماست! در روایت از حضرت امام صادق^(ع) نقل است که سرمایه‌گذاری معنوی در نسل نو و حفاظت جوانان از گروه‌های کج‌اندیش را توصیه کرده‌اند و می‌فرمایند: نوجوانان خود را با احادیث و معارف ما آشنا کنید، قبل از آنکه گروه‌های منحرف از شما پیشی بگیرند و آن‌ها را جذب کنند.

مسئولیت‌دهی و اعتماد به جوانان

در این باره می‌توان به روایتی از پیامبر اکرم^(ص) اشاره کرد که ایشان عمر فرزند را به سه‌دوره تقسیم می‌کنند و می‌فرمایند: هفت سال اول؛ دوره سروری است، هفت سال دوم؛ دوره‌ای است که فرزند عبد محسوب می‌شود و هفت سال سوم، فرزند، معاون و وزیر و مشاور والدین است. این حدیث نقش و تأثیر جوان در خانواده را نشان می‌دهد. همچنین از پیامبر اکرم^(ص) نقل است که فرمودند: درباره جوانان نیک‌اندیش باشید، چراکه آنان نازک‌دل و انعطاف‌پذیر هستند، وقتی خدا من را به رسالت برگزید و مبشر و منذر قرار داد، جوانان به من گرویدند و سالمندان مقابل من ایستاده و مخالفت کردند!

الگویی دست‌یافتنی برای نسل جوان

درباره حضرت علی اکبر^(ع) در اقوال و نقل‌قول‌ها به حسن خُلق ایشان تصریح شده و ایشان را شبیه پیامبر^(ص) از نظر خُلق و خُلق توصیف کرده‌اند، علاوه بر این، ایشان مستغرق در دریای توحید و عبودیت بودند و عشق به خدا و عرفان در آن حضرت^(ع) نظیر نداشت. ارتباط با خدا بی‌نظیرترین سرمایه جوان است، شجاعت و شهامت آن حضرت نیز در آن بحران بی‌آبی و اندکی یاران بی‌مثال است .حضرت علی اکبر^(ص) در ایثار و فداکاری نیز در اوج قرار داشتند و نخستین شهید بنی‌هاشم بودند که به تعبیر روایات، بعد از نبرد بی‌نظیر بدن مبارکشان تکه‌تکه شد، ایشان در جلب رضایت امام حسین^(ع) به عنوان پدر نیز کوشا بودند و در مقاتل است که حضرت سیدالشهدا^(ع) در کنار پیکر مبارک ایشان بلندبند می‌گریستند. این پیوند پدر و پسری در اتصال ضریح شش‌گوشه با مزار حضرت علی اکبر^(ع) نیز خودنمایی می‌کند.

حضرت علی اکبر^(ع) در زیارت عاشورا

در زیارت عاشورا سه‌مرتبه به حضرت علی اکبر^(ع) سلام می‌گوییم، یک‌بار به‌طور خاص و خطاب به خودشان، یک‌بار در قالب سلام به اولاد امام حسین^(ع) و بار سوم در سلام خطاب به یاران سیدالشهدا^(ع)، مقام و جلالت حضرت علی اکبر^(ع) به‌قدری است که حتی دشمنی همچون معاویه که کمر به نابودی خاندان امیرالمؤمنین علی^(ع) بسته بود، زبان به مدح ایشان گشوده است. جوان امروزی هم باید در این اوصاف از حضرت علی اکبر^(ع) به قدر توان الگو بگیرد، برای مثال شجاعت فقط مربوط به جنگ و جهاد سخت نیست، جوان باید شجاعت حضور در جنگ نرم و مقابله با آن را داشته باشد، جلب رضایت امام‌زمان^(ع) نیز باید هدف و محور کارهای جوان باشد؛ امام زمان^(ع) به حضرت علی اکبر^(ع) سلام می‌دهند و در زیارت‌نامه ایشان می‌خوانیم سلام خدا و ملائکه و انبیای مرسل بر تو باد. جوان امروزی هم باید بکوشد امام عصر^(ع) را راضی کند و بالاتر از آن، رضایت خدا را به دست بیاورد.